

EINDVERSLAG INFORMATIERONDE COALITIE 2022-2026

Aan de fractievoorzitters van GBS, SGP, CDA, VVD en PRO Scherpenzeel

In dit Eindverslag treft u mijn bevindingen aan met betrekking tot de coalitie- en collegevorming voor de raadsperiode 2022-2026 in de gemeente Scherpenzeel.

Inleiding

In mijn Tussenverslag van 26 maart 2022 heb ik u geïnformeerd over de uitkomsten van mijn gesprekken met de lijsttrekkers van de vijf partijen en van mijn eerste bevindingen met betrekkingen tot de coalitie- en collegevorming voor de raadsperiode 2022-2026.

De opdracht was en is om een verkenning te doen van de totstandkoming van een coalitie/college dat steunt op een meerderheid in de raad en dat uitgaat van een vruchtbare samenwerking in en met de gehele gemeenteraad.

Ik concludeerde in mijn Tussenverslag dat ik op grond van de gesprekken en de bevindingen een vervolg wilde geven aan mijn opdracht. Ik gaf het voornemen aan om de lijsttrekkers/fractievoorzitters van GBS, SGP en VVD uit te nodigen om de mogelijkheden van de totstandkoming van een bredere dan de huidige coalitie van GBS en SGP op hoofdlijnen te verkennen.

Die bredere coalitie is mij ingegeven door het feit, dat de coalitievorming meer is dan het analyseren en toepassen van de droge cijfers van de verkiezingsuitslag. Ik heb in het Tussenverslag gemotiveerd waarom ik tot die conclusie ben gekomen. Voor zover nodig verwijs ik u daarnaar. Het Tussenverslag wordt geacht van dit Eindverslag deel uit te maken.

Op maandag 28 maart 2022 heb ik dit Tussenverslag toegelicht aan de lijsttrekkers van de vijf partijen. Daarna is het Tussenverslag met een persbericht publiekelijk gemaakt.

Het driegesprek van GBS/SGP/VVD

Op donderdag 31 maart 2022 heb ik met de fractievoorzitters van de drie partijen (vergezeld van maximaal één secondant) in een open en constructieve sfeer gesproken over o.a. de volgende onderwerpen:

- visie op zelfstandigheid (wordt die visie gedeeld)
- visie op samenwerking in de regio (is samenwerking nodig, welke opties zijn er, zijn er blokkades ten aanzien van regiopartners)
- visie op een bestemmingswijziging van agrarisch naar bedrijven van het gebied nu bekend als het Zwarte Land 2
- functie-uitbreiding en exploitatie van de Breehoek, huisvesting gemeentelijke organisatie, functie bibliotheek, theater
- opvattingen over zondagsopenstelling van winkels, zwembad, Breehoek, sluitingstijd horeca, evenementen met name die van zaterdag op zondag
- bestuursklimaat, bestuursstijl, collegiaal bestuur
- energie- en warmtetransitie
- afvalbeleid (doorgaan op basis van de huidige keuzes of op weg naar nascheiding)
- de beheersbaarheid van de uitgaven in het sociaal domein

De bedoeling van het gesprek was om overeenkomsten of verschillen zichtbaar te krijgen ten aanzien van deze onderwerpen. Er is meer dan voldoende tijd geweest om de onderwerpen te verkennen en te bespreken.

Uit dit gesprek is bij mij de indruk ontstaan dat de partijen sterk vergelijkbare prioriteiten en opvattingen hebben.

Ik stel vast dat ten aanzien van de genoemde onderwerpen er meer overeenkomsten zijn dan (grote) verschillen. Nuances en accenten zitten er veelal in hoe partijen zaken uit hun verkiezingsprogramma in het coalitieakkoord uitgewerkt willen zien. In dit eindverslag besteed ik daar, gelet op het vertrouwelijke karakter van de besprekingen, geen aandacht aan. Het zou in deze verkennende fase ook te ver voeren.

Belangrijke constatering is dat de visie op zelfstandigheid unaniem wordt gedragen en dat dit onderwerp in de komende jaren geen item is. Uitgesproken is dat er een noodzaak tot samenwerking in de regio is en dat daar hard aan gewerkt moet worden, ook om het beeld van Scherpenzeel in de regio te verbeteren.

Er is bij iedereen een wens om het verleden achter zich te laten en vóóruit te kijken. De interne samenwerking en de verhoudingen tussen raad (en tussen coalitie en oppositie), college en organisatie moeten anders, en vooral beter worden. Iedereen is bereid daarin te investeren en zaken en oud zeer uit te spreken.

En toch komt er geen drie-partijen-coalitie van GBS-SGP-VVD

Na het driegesprek op 31 maart 2022 hebben de fractievoorzitters zich beraden op hetgeen in de gesprekken aan de orde is geweest.

Met alle drie heb ik een nagesprek gevoerd. Hieruit bleek dat allen het gesprek zowel inhoudelijk goed als ook prettig hebben ervaren.

Vervolgens hebben ze hun definitieve mening en gevoelens verwoord ten aanzien van de totstandkoming van deze mogelijke coalitie van GBS, SGP en VVD.

Ik concludeer dat het in beginsel mogelijk zou moeten zijn in een volgende fase over alle onderwerpen goede inhoudelijke en procesmatige afspraken te maken in een coalitieakkoord.

De **VVD** is bereid tot verdere coalitiebesprekingen. Met een frisse blik denkt de VVD een positieve bijdrage te kunnen leveren aan het bestuur van de gemeente en het gezicht in de regio. De VVD ziet zichzelf als bruggenbouwer.

De **SGP** concludeert echter dat de verkiezingsuitslag hen als zodanig geen aanleiding geeft om de huidige coalitie van GBS en SGP aan te passen. De verkiezingen rechtvaardigen een voortzetting van deze coalitie. Een bredere coalitie kan in de praktijk ook meer ruis veroorzaken. De SGP vindt het op dit moment géén logische stap en zegt het ook niet goed te kunnen uitleggen aan de eigen achterban. De SGP spreekt ook enige twijfel uit over de stabiliteit als gevolg van de mogelijke verschillen tussen de oudere en jongere generatie op de kieslijst van de VVD met name waar het gaat om de visie op het Zwarte Land 2. Er is waardering voor de inzet en inbreng van de gesprekspartners van VVD-zijde.

GBS zegt nog steeds veel moeite te hebben met de gang van zaken vlak vóór de verkiezingen, zoals de actie met de sandwichborden Zwarte Land 2. Het is moeilijk om dat op dit moment, zo vlak na de verkiezingen, weg te poetsen. De twijfels over de gevolgen daarvan zijn naar de mening van GBS onvoldoende

weggenomen. De vraag dringt zich ook op hoe stabiel de VVD zich zal tonen onder omstandigheden van veel maatschappelijke of politieke druk.

GBS benadrukt dat de gesprekspartners van VVD-huize fris, vernieuwend, betrokken en gemotiveerd overkomen en daarmee ook een brugfunctie kunnen gaan vervullen.

GBS vindt uiteindelijk en alles overziende dat de kiezer heeft gesproken en dat een coalitie ook moet kunnen worden uitgelegd aan de achterban.

GBS kiest daarom uiteindelijk niet voor een drie-partijen-coalitie maar voor een coalitie van GBS en SGP.

Advies

Voor een bredere coalitie dan de huidige twee partijen is tenminste één andere partij nodig. Uit het voorgaande blijkt dat de huidige twee partijen op dit moment niet overtuigd zijn van het feit, dat ze met een derde partij het “huwelijk” moeten aangaan.

Nu dit zo is, geef ik mijn opdracht, onder verwijzing naar mijn Tussenrapportage, aan de fractievoorzitters en in het bijzonder aan de fractievoorzitter van GBS terug.

Deze zal naar verwachting het initiatief nemen om voorbereidingen te treffen voor voortzetting van een coalitie van GBS en SGP (met 9 van de 15 raadszetels).

Het vervolg

Tussen GBS en SGP moet een nieuw coalitieakkoord worden opgesteld, op basis waarvan de wethouders kunnen worden benoemd door de gemeenteraad. De gemeentesecretaris zal desgevraagd ambtelijke ondersteuning geven bij de opstelling van het coalitieakkoord.

Dat nieuwe college moet samen met de raad en de organisatie keihard gaan werken aan de ‘wederopbouw’ van Scherpenzeel, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Scherpenzeel moet weer een gezicht in de regio krijgen.

In de gesprekken is een aantal keren genoemd om de komende vier jaar te werken met een niet-volledig-dichtgetimmerd coalitieakkoord, om daarmee ruimte te creëren voor zinvolle en serieuze discussie met de oppositiepartijen.

Ik geef mee om in het op te stellen coalitieakkoord ook een vergezicht/perspectief te schetsen waar bestuur en inwoners met elkaar naar toe kunnen werken. Dit perspectief kan een mooi middel zijn om via burgerparticipatie de inwoners hierbij te betrekken.

Tenslotte duid ik ook nog op de door diverse partijen uitgesproken wens om in een coalitieakkoord (in beginsel en indien gewenst natuurlijk) onderwerpen op te nemen, die zijn ingebracht door partijen, die uiteindelijk geen deel gaan uitmaken van de coalitie.

Ik breng deze wensen hierbij graag over aan de fracties van GBS en SGP.

Tenslotte

Met dit Eindverslag komt een einde aan deze informatieperiode. Ik heb het, hoewel niet altijd gemakkelijk, met plezier gedaan.

Ik wens alle raadsleden, collegeleden en medewerkers veel arbeidsvreugde en herstel van respect en vertrouwen toe!

Scherpenzeel, 5 april 2022

A handwritten signature in dark ink, consisting of a large, stylized 'H' followed by a smaller 'V' and a final flourish.

Hans van Velden - Informatieur